Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 113. Brașovŭ, Sâmbătă 20 Maiu (1) Iunie 1889.

Brașovŭ, 19/31 Maiu

Turburările din Belgradŭ au nimicitŭ multe din ilusiile, ce și-le făcură unii ómeni mai optimiști din monarchia nóstră în privința direcțiunei, ce-o vorŭ lua lucrurile în Serbia după abdicarea regelui Milanŭ.

S'a disŭ și s'a speratŭ, că regența sêrbéscă se va strădui a susține aceleași relațiuni amicabile față cu Austro-Ungaria ca și pe timpulŭ domnirei regelui Milanŭ.

Adevĕratŭ că regența și guvernulŭ sêrbescŭ s'au purtatŭ până acum cu mare atențiune față cu Austro-Ungaria, asigurândŭ că dorința lorŭ cea mai fierbinte este de-a întreține raporturi amicale cu marea putere vecină. Dér acésta este numai politica oficiósă sêrbéscă, politica însĕ ce-o facŭ conducĕtorii masselorŭ în pressă și pe strade diferă cu desevêrșire de cea oficiósă.

Serbia se pregătesce pentru nouele alegeri. Tóte partidele își adună aderenții, căutândŭ a se întări pentru viitórea campaniă electorală. Așa a făcutŭ și Garașanin cu partida sa progresistă. Dér întrunirea acestei partide a fostŭ atacată cu înverșunare de contrarii ei, cari ajutați de mulțimea de pe strade au provocatŭ turburările sângeróse, despre cari vorbimŭ mai josŭ. A fostŭ amenințată chiar și viața lui Garașanin, pe care guvernulŭ l'a internatŭ în fortăréță, sub cuvêntŭ că-'lŭ apĕră în contra furiei masselorŭ.

Și cine este acestŭ Garașanin? Cetitorii noștri sciu, că elŭ a fostŭ credinciosulŭ ministru alŭ regelui Milanŭ și celŭ mai înfocatŭ aderentŭ alŭ acelei politice sêrbesci, care își caută razimulŭ în strînsa amiciție cu monarchia nóstră. C'unŭ cuvêntŭ Garașaninŭ este amiculŭ Austro-Ungariei și ura ce s'a îndreptatŭ în contra lui își are isvorulŭ ei adevĕratŭ numai în acéstă împrejurare.

„Petrile, ce au fostŭ aruncate eri asupra partidei progresiste, voiau sĕ lovéscă în Austria“ — dice „N. fr. Presse“, — „tumulturile s'au născutŭ din causă că poporulŭ este înfuriatŭ în contra politicei, ce a urmat'o Serbia în cei nouĕ ani din urmă.“

Aceste cuvinte semnaléză nouĕ încurcături. Deși s'a restabilitŭ deocamdată liniștea în Belgradŭ, totuși regența se teme de nouĕ turburări și se anunță, că a luatŭ mĕsuri fórte riguróse, ca nu cumva sosirea Metropolitului Michailŭ sĕ dea nascere unorŭ asemeni turburări.

Diarulŭ din vorbă mai dice, că cele petrecute în Belgradŭ nu suntŭ decâtŭ unŭ episodŭ în drama, ce cu tóte stăruințele barbațilorŭ de statŭ pentru pace, necontenitŭ se desfășură din pasiunile principilorŭ și a popórelorŭ.

Dilele aceste ministrulŭ-președinte englesŭ, marchisulŭ de Salisbury, ținêndŭ unŭ discursŭ spre a motiva cererea de creditŭ pentru mărirea și întărirea flotei englese, semnală periculŭ unui rĕsboiu. Toți monarchii Europei, dise Salisbury, voiescŭ sĕ evite rĕsboiulŭ, dér e greu a prevedé, décă nu cumva se vorŭ schimba persónele și părerile.

Episode, ca cea din Belgradŭ, nu potŭ decâtŭ sĕ justifice părerea ministrului englesŭ.

DIN AFARĂ.

Serbia și Austro-Ungaria.

Diarele din Pesta suntŭ fórte neliniștite de scirile ce sosescŭ din Belgrad. Disordinile de acolo suntŭ viu discutate.

Oficiosulŭ *„Nemzet“* dice, că e în interesulŭ guvernului radicalŭ sêrbescŭ sĕ reprime turburările, de vreme ce partida radicală e bănuită, că are în rangurile sale elemente anarhiste și prin urmare, că are mai multă aptitudine pentru a distruge decâtŭ pentru a crea.

Limbagiulŭ diarului *„Pesti Naplo“* e fórte violentŭ. Elŭ pune în relație excesele din Belgradŭ cu întórcerea metropolitului Michailŭ și călĕtoria principelui Nicolae la Petersburgŭ. Fóia unguréscă taxéză politica comitelui Kalnoky de a fi fără nici unŭ resultatŭ și adaugă, că deórece monarchia austro-ungară n'a sciutŭ sĕ inspire nici încredere, nici frică, și deórece s'a probatŭ, că Austro-Ungaria nu vine în ajutorulŭ amicilorŭ ei, popórele din Orientŭ i-au întorsŭ spatele.

Excesele din Belgradŭ, continuă *„Pesti Naplo“*, suntŭ de natură a face imposibilŭ pentru monarchiă mijloculŭ de a urma o politică binĕ-voitóre în privința Serbiei, ele arată că acéstă monarchiă este statulŭ celŭ mai urîtŭ în Balcani și că influința sa e nulă.

Fóia unguréscă termină atacândŭ cu asprime activitatea d-lui Hengelmüller, ministru alŭ Austro-Ungariei la Belgradŭ, și dice, că are valórea unui zero în acestŭ orașŭ.

O întrevedere cu metropolitulŭ Michailŭ alu Serbiei.

Unŭ redactorŭ alŭ „Epocei“ a fostŭ primitŭ de metropolitulŭ Michailŭ alŭ Serbiei, la legațiunea sêrbéscă în Bucuresci. Elŭ spune, că după aparență Metropolitulŭ pare a fi trecutŭ vêrsta de 70 ani. Cu tóte astea arată a fi fórte sănĕtosŭ. Privirea lui e dulce, înfățișarea lui e fórte simpatică.

La întrebarea dintêiu, décă regele Milanŭ a abdicatŭ de bună voiă ori forțatŭ de vre-o împrejurare, Metropolitulŭ Michailŭ rĕspunse, că ex-regele Milanŭ a plecatŭ de bunăvoiă din Serbia. Nimeni nu l'a forțatŭ sĕ-și părăséscă tronulŭ și Metrop. Michailŭ crede, că nepulêndŭ satisface vr'unui angagiamentŭ luatŭ față cu-o putere vecină, Milanŭ a preferitŭ sĕ se sacrifice, spre a nu pune siguranța Serbiei în periculŭ. Metrop. Michailŭ nu crede, că Milan se va mai reîntórce vre-odată în Serbia, elŭ a părăsit'o pentru totdéuna.

In ce privesce regina Natalia, ca sĕ se pótă întórce în Belgradŭ trebue sĕ permită regenții. Metrop. Michailŭ crede, că nu i-se va acorda acéstă voiă, cu tóte aceste Regina va vedé pe fiulŭ ei, dér pe unŭ terenŭ neutru.

Raportorulŭ „Epocei“ continuă apoi cum urméză:

— Cu tóte că întrebarea mea vĕ va păré cam dificilă de satisfăcutŭ, totuși voiu face-o, dorindŭ a sci opiniunea d-v. și asupra unui punctŭ importantŭ, acelŭ alŭ politicei exterióre a Serbiei. Ce influență streină domnesce astă-di în Serbia? Domnesce Austria? Dumnesce Rusia, precum se dice.

— Actualulŭ președinte alŭ consiliului de miniștri din Serbia — rĕspunse Metrop. Michailŭ — a fostŭ atunci, când era în opositia inimiculŭ celŭ mai implacabilŭ alŭ Austro-Ungariei. Astădi venindŭ la putere a fostŭ forțatŭ în interesulŭ țerei sale sĕ-și schimbe cu totulŭ opiniunile. Elŭ e fórte conciliantŭ cu Austro-Ungaria și supusŭ ei, fără a perde ceva din demnitatea sa. Acesta este interesulŭ Serbiei. Décă actualulŭ președinte alŭ consiliului ar urma altă politică, ar fi în paguba țĕrii sale. Serbia însĕ adi nu e nici austro-filă nici ruso-filă. Avemŭ escelente relațiuni cu ambele aceste puteri. Cu tóte acestea Serbia are o imensă simpatiă pentru Rusia. Acum décă mĕ veți întreba, décă acéstă politică exterióră va dura încă, vĕ voi rĕspunde, că nu potŭ sĕ sciu. Depinde de circumstanțe.

***

— Mergeți în Serbia chematŭ de guvernulŭ de acolo séu de către regenți?

— Nu. Mĕ întorcŭ în Serbia ca unŭ simplu particularŭ și în virtutea articolului constituțiunei votată acum în urmă. Nu suntŭ chematŭ nici de guvernŭ, nici de regenți. Voiu rĕmâné la Belgradŭ și décă mi-se va cere ca sĕ primescŭ sĕ fiu metropolitŭ alŭ Serbiei, voi primi. Pentru momentŭ nici o scire nu mĕ face sĕ credŭ, că actualulŭ metropolitŭ s'ar retrage. Lipsescŭ de 8 ani din Serbia și vĕ închipuiți câtă nerăbdare am sĕ-mi revĕdŭ patria.

— Câtŭ credeți că veți rĕmâné în capitala României?

— Vre-o două, trei dile încă. Afacerile mele private reclamă presența mea în Bucuresci.

Proiectata visitare a Strassburgului.

O scire ce a sositŭ din Berlinŭ la Parisŭ anunță, că Joi séra, după cină, Impĕratulŭ Wilhelm propusese pe neașteptate regelui Umberto sĕ vie la Strassburg. Regele Umberto acceptase, când principele de Bismarck s'a dusŭ a doua di sĕ-i întórcă dela hotărîrea lorŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS“.

Chiuituri poporale din jurulŭ Năsĕudului.

(Culese de *Greogoriu Romanese.*)

Mândră de dragostea nóstră
Rĕsărit'au pomi pe póstă,
S'a aflatŭ unŭ blăstĕmatŭ
Pomii ni i-a retezatŭ,
Dragostea ni-o a stricatŭ.
Dumnedeu e bunŭ și sfântŭ
C'a datŭ plóiă și cu vêntŭ
Și pomii ni-a altoitŭ
Dragostea ni-o a togmitŭ.

*

Mândră-i lelea 'n sĕrbători,
Décă'și pune-unŭ carŭ de flori,
Décă țipă*) florile
Sĕ-ți inchidi ocólele
Că ți-orŭ fugi vacile;
Merge lelea sĕ-le mulgă,
Vacile o iau la fugă;
Merge lelea sĕ le 'ntórne
Vacile o iau în córne.
Mândră-i lelea când se gată,
Gândesci că'i buhă 'npănată;
Diminéța când se scólă
Ciórele din capŭ 'i sbóră.
Mândră'i lelea cum se vede

Ca și malulŭ pe părete,
Când o vedi nóptea pe lună
Gândesci, că'i unŭ ghemŭ de lână,
Când o vedi diua la sóre
Gândesci că-i dracu'n cicióre,
Când o vedi diua în satŭ
Gândesci că'i dracu 'mbrăcatŭ,
Imbrăcatŭ în haine verdi
Sĕ te duci sĕ n'o mai vedi.

*

Celŭ voinicŭ de sarmanicŭ
Vineri mă-sa l'a făcutŭ,
Sâmbăta l'a însuratŭ
Luni la tabăr'a plecatŭ,
Elŭ din graiu a cuvêntatŭ:
— „Oh măicuță, maica mea,
Pe mine nu me'i vedea
Nouă ani și nouă dile
Și pe-atâtea sĕptĕmâne;
Déc'atunci nu oiu veni
Tu pe munte îi eși:
De'i vedé codru 'nfrunditŭ
Câmpulŭ tare vescedîtŭ
Sĕ sci maică c'am murítŭ.“
Mă-sa totŭ l'a așteptatŭ
Nouă ani și nouă dile
Și pe-atâtea sĕptĕmâne,
Déc'a vĕdutŭ că nu vine
Ea de-a un'a și plecatŭ
Pe munte a alergatŭ:
Codru era înfrunditŭ
Câmpulŭ tare vescedîtŭ.

Ea 'ncepù atunci sĕ plângă
Dorŭ de fiu-s'o s'o-ajungă.
Dér unŭ corbŭ spre ea venia
Și din graiu așa-i grăia:
— „Corbule, de unde vii,
Despre fiiulŭ meu ce scii?“
Elŭ din tabăr'a scăpatŭ
La Dunăre l'am lăsatŭ
Pe pușcută rădimatŭ,
Totŭ ședea și totŭ gândea
Dér unŭ piciorŭ nu'lŭ avea.

*

Cucule, porumbule,
Netedesce'ți penele
Ca mândra sprâncenele;
Cucule cu pene verdi
Mândru cânți véra 'n livedi,
Cucule cu pene sure
Mândru cânți véra'n pădure
Și diua pe vreme bună,
D'amea inimă nu'i bună,
Că'i legată în curele,
Mâncată-i de multe rele,
Și'i legată în giplău
Că'i mâncată de multŭ rĕu.

*

Multŭ mĕ mustră fetele
Că mi-sŭ dragi nevestele;
Póte sci cine-i cu minte
Că mie nu mi-sŭ urite,
Póte sci cine mĕ vede

Că mie nu mi-i de fete
Ca și lupului de iede;
Iada pasce 'n poienită
Lupu șede'n márginiță,
Ea pasce și-apoi se culcă
Lupu merge și-o apucă...

*

In celŭ ritŭ, în contenitŭ,
Zace-unŭ voinicŭ priponitŭ;
De-o parte apa îlŭ bate
De alta sórele-lŭ arde.
Mândra lui așa dicea:
Vai bădiță bădișorŭ,
Ori că mori ori că te scólă,
Ori că-mi dă și mie bólă,
Că mi-am urîtŭ dilele
Mutândŭ căpătâiele
Când la capŭ, când la ciciόre,
Când a umbră, când a sóre.

*

Ardă-te foculŭ gândacŭ,
Mi-ai mâncatŭ frunda din fagŭ
Și pe omulŭ celŭ mai dragŭ

*

Vai de celŭ ce-și lasă satu
Mâncă'lŭ doru și bănatu,
Că eu încă l'am lăsatŭ
Și pe mine m'au mâncatŭ
Pănă ce m'au mai gătatŭ.

---

*) Aruncă.

„Gazeta Coloniei“ încercă sĕ justifice scirea călĕtoriei regelui Umberto la Strassburg, sprijinindu-se pe acestŭ faptŭ, că pregătirĭ se făcuseră de câtva timpŭ deja în vederea apropiatei visite a Impĕratului. In realitate, regele Italiei şi d-lŭ Crispi n'avură nicĭ-odată intenţiunea sĕ visiteze Strassburgulŭ; dér, în zelulŭ lorŭ, autorităţile provinciilorŭ anexate au credutŭ, că Impĕratulŭ Germaniei ar îndemna pe ospele sĕu sĕ-lŭ însoţéscă şi a se abate astfelŭ dela drumulŭ sĕu. Acesta a fostŭ, după fóia germană, punctulŭ de plecare alŭ acestei scirĭ, care a fostŭ transmisă şi primită la Parisŭ cu atâta uşurinţă, şi care n'a făcutŭ decâtŭ sĕ favoriseze o speculaţiă de bursă.

Scirea călĕtoriei regelui Umberto la Strassburg e comentată într'unŭ modŭ diferitŭ în cercurile diplomatice din Viena; se crede cu greu într'o manoperă de bursă, şi lumea e mai curêndŭ pornită sĕ credă, că a fostŭ schimbare de programă în ultima oră. Diarulŭ oficiosŭ „Die Presse“ termină comentariile ce face cu ocasia acestei călĕtorii dicêndŭ, că apropiata visită a Impĕratului Austriei la Berlinŭ va completa acéstă mare manifestaţiă în onórea păcii şi a menţinerii tratatelorŭ.

Generalulŭ Menabrea, ministrulŭ Italiei la Parisŭ, a asiguratŭ pe d-lŭ Spuller, ministrulŭ de esterne alŭ Republicei, că regele Italiei n'a avutŭ nicĭodată de gândŭ sĕ trécă prin Strassburg.

„Standard“ din Londra dice, că decă regele Umberto a avutŭ de gândŭ sĕ visiteze Strassburgulŭ, elŭ a comisŭ o imprudenţă, care totuşĭ fù iute reparată, cu tóte că n'a fostŭ în cugetulŭ sĕu de a vătĕma susceptibilităţile Franciei. Acelaşŭ diarŭ face sĕ se observe câtŭ e de fragilă basa pe care se întemeiază pacea Europei şi dice, că Germania şi Italia ar face mai bine sĕ nu protesteze de intenţiile lorŭ pacînice.

Prinţulŭ Nichita în Petersburgŭ.

Principele Muntenegrului, care se află de câteva dile în Petersburgŭ, este primitŭ acolo cu marĭ onorurĭ şi cu multă căldură de cătră curte şi de cătră pressă, ca unŭ credinciosŭ aliatŭ şi probatŭ amicŭ alŭ Rusiei. Impĕratulŭ Alexandru i-a conferitŭ unŭ regimentŭ de vênătorĭ. Foile rusescĭ accentueză, că principele Nichita a rĕmasŭ în totdeuna credinciosŭ convingerii sale, că fericirea Muntenegrului şi a celorlalte state balcanice depinde de acolo, ca sĕ mérgă mână în mână cu Rusia. Prinţulŭ Nichita a primitŭ dilele aceste o deputaţiă a societăţii de binefacere slave din Petersburgŭ, în frunte cu preşedintele ei generalulŭ Ignatiev, care a predatŭ prinţului icóna sfinţilorŭ Cirilŭ şi Metodiu.

Turburările în Serbia

Dilele trecute, precum scimŭ, Belgradulŭ a fostŭ teatrulŭ unorŭ marĭ turburărĭ, ce erau îndreptate contra partidei progresiste. Étă amĕruntele acestorŭ turburărĭ:

Partida progresistă ţinù o adunare electorală la berăria regescă, care numai printr'o îngrăditură este despărţită de grădina palatului ministeriului de finanţe. In acéstă grădină se afla o cétă întrégă de studenţĭ, şi poporŭ multŭ, carĭ în decursulŭ vorbirei lui Garaşanin de repetite-orĭ conturbară adunarea prin asurditóre strigăte de „Zsivio“. Fiindcă sgomotulŭ acestora luase dimensiunĭ pré marĭ, unulŭ dintre membrii adunărei îşĭ ridică scaunulŭ, ameninţândŭ pe lărmuitorĭ. Atâta fù de ajunsŭ ca sĕ isbucnéscă turburările. O plóiă de petri cădù asupra membrilorŭ adunărei. O pétră cădù chiar pe masa raportorului, doi membri au fostŭ rănìţĭ; confusia deveni generală.

Membri adunărei sfărîmară uşile păretelui despărţitorŭ şi dându nàvală asupra tumultuanţilorŭ, pe acestia îi alungară din grădina ministerială pe stradă. Garaşanin provocă pe membri sĕ-şĭ reocupe locurile şi apoi votându-se în linişte resoluţia presentată, declară adunarea ca încheiată. Câţiva membri ai adunărei, eşindŭ dela berăriă că sĕ mérgă acasă, fură întêmpinaţĭ din partea poporului cu înjurăturĭ şi sburăturĭ de petri.

Atitudinea turburătorilorŭ într'acestea devenia totŭ mai periculósă. Maioritatea membrilorŭ partidei progresiste rĕmase în grădina berăriei, unde avea sĕ fiă banchetŭ. Pe la trei óre nóptea poporulŭ năvălesce furiosŭ asupra lorŭ şi cu sburăturĭ de petri îi alungă. Garaşanin, care încă se afla aicĭ, voi sĕ se sue în trăsură ca sĕ fugă. Mulţimea însĕ atâtŭ de înfuriată arunca cu petri asupra trăsurei, încâtŭ Garaşanin nu cuteză a se apropia de ea, ci numai cu mare greu îi succese în fine a se refugia în ministeriulŭ de interne.

Inaintea edificiului ministeriului de interne se iscă o bătaiă sângerósă. Unŭ membru alŭ partidei progresiste împuşcă cu revolverulŭ pe unŭ studentŭ. Garaşanin se refugiă la ministrulŭ poliţiei Tausanovits. Mare parte dintre membrii partidei progresiste se adună în sala de adunărĭ dela casina cea mare. Turburătorii însĕ îi urmăriră şi acolo, sfărmară ferestrile, intrară înlăuntru şi aruncară mobilele pe ferestră afară. Membrii partidei progresiste trebuiră sĕ se urce pe edificiu, de unde începură sĕ împuşce cu revolvere asupra turburătorilorŭ.

Pe când se petreceau acestea aicĭ, pe atuncĭ o altă cétă de poporŭ bombardă tipografia şi Redacţiunea diarului progresistŭ „Videlo“, sfărmândŭ cu petri totŭ ce putură. O altă cétă bombardă cu petri locuinţa lui Garaşanin, a căruia nevastă se dice că ar fi împuşcatŭ cu revolverulŭ prin ferestră asupra mulţimei.

Pe la şese óre veni Tausanovits, pe care mulţimea îlŭ primi cu strigăte de „sĕ trăéscă“, pretinse însĕ dela elu, ca sĕ'i dea pe mâna ei pe Garaşanin. Tóte încercările lui Tausanovits de a împrăştia mulţimea rĕmaseră zadarnice. In fine pe la 8 óre întreveni miliţia, care cu baionetele împrăştiă mulţimea. In decursulŭ turburărilorŭ se dice că 3 ómenĭ au fostŭ omorîţĭ şi mai mulţĭ rănìţĭ.

Mai târdiu turburările au isbucnitŭ din nou. Dintre membrii partidei progresiste se dice că 2 arŭ fi fostŭ omorîţĭ, ér 5 zacŭ în spitalŭ greu rănìţĭ.

Telegramele mai nouĕ spunŭ, că turburările iau dimensiunĭ totŭ mai marĭ. La înmormêntarea studentului, care se dice că a fostŭ împuşcatŭ de Garaşanin, s'au presentatŭ ca la 600 de studenţĭ într'o mulţime de vr'o 3000 de ómenĭ, carĭ împreună au juratŭ rĕsbunare asupra partidei progresiste. Aceştia năvăliră asupra locuinţei progresiştilorŭ, pe proprietarulŭ casei îlŭ omorîră. Impresurară apoi locuinţa lui Garaşanin, care se refugiă împreună cu familia în cetate. La cererea ambasadorilorŭ străinĭ, totă miliţia se puse în mişcare. Acésta alungă mulţimea cu baionetele, ba de mai multe orĭ a şi împuşcatŭ asupra lorŭ. Au fostŭ împuşcaţĭ 14 ómenĭ şi vre-o 200 au fostŭ rănìţĭ. E mare temere de revoluţiă. Ambasadorulŭ austro-ungarŭ Hengelmüller cere restabilirea ordinei în timpŭ de 48 óre, căcĭ la casŭ contrarŭ atâtŭ elŭ, câtŭ şi alţĭ representanţĭ ai puterilorŭ străine vorŭ părăsi Belgradulŭ, de óre ce se dice, că turburătorii începŭ a se îndrepta în contra străinilorŭ.

Din dieta ungurescă.

I. Ivancovich dise, că unŭ mijlocŭ de a uşura miseria e a se da industriei favorurĭ. Lipsindŭ şosele bune, tarifulŭ de transportŭ fiindŭ mare, mai tóte întreprinderile se întemeiază în Budapesta şi în împrejurime, ceea ce pretinde capitalŭ de investiţiune mai mare şi apoi nicĭ raporturile lucrătorilorŭ nu suntŭ aşa favorabile ca în Ungaria de susŭ. Guvernulŭ sĕ sprijinéscă pe industriaşĭ în ce privesce furnisările pentru armată. Scolarii dela industrii sĕ înveţe mai multŭ şcólele industriale nu corĕspundŭ cerinţelorŭ. Industria arestanţilorŭ face mare concurenţă, ministrulŭ sĕ înlăture acestŭ rĕu. In fine cere ca puterea statului sĕ intervină în contra năpădirii societăţii cu proletariatŭ inteligentŭ; ceea ce e neproductivŭ trebue înlăturatŭ de pretutindenea.

Arpad Valyi dice, că acestŭ guvernŭ n'a făcutŭ în 14 anĭ nimicŭ pentru desvoltarea economiei poporului, şi de va mai dura, va ruina ţéra. Cere creditŭ eftinŭ pentru economĭ. Dotaţiunea reuniunilorŭ agricole sĕ nu o restringă guvernulŭ, sĕ menţină premiile pentru crescerea cailorŭ, sĕ se înfiinţeze o scólă superióră pentru grădinăritŭ.

Br. Ivor Kaas cere, ca ministrulŭ de agricultură sĕ-şĭ îndrepte grija sa asupra micei proprietăţĭ, sĕ promoveze industria mare, sĕ nu se neglige cea mică. In comerţulŭ Ungariei nu e întrodusŭ spiritulŭ naţionalŭ. Vorbitorulŭ revine asupra unei espectorărĭ mai vechĭ a ministrului Baross privitóre la maghiarisarea căilorŭ ferate şi la cele esprimate cu o di mai înainte de ministrulŭ cu privire la societatea de navigaţiune pe Dunăre, şi dice: După vorbirea de erĭ sĕ sperămŭ, că ministrulŭ va aplica acelaşŭ principiu în privinţa maghiarisărei, ce a proclamat'o cu privire la căile ferate, şi asupra societăţii de navigaţiune pe Dunăre. Unŭ mijlocŭ alŭ maghiarisării comerciului e cambiulŭ. „Suntŭ la noi mai multe blanchete germane de cambiu în circulaţiune, decâtŭ ungurescĭ. Tóte consideraţiunile politice cerŭ, ca în Ungaria sĕ fiă numai blanchete ungurescĭ. Unŭ altŭ mijlocŭ de maghiarisare e admiterea puterii de dovedĭ a registrelor de afacerĭ înaintea judecătorilor Acesta nu e obligat a'şĭ forma convingerea despre dreptate din alt punct orĭ nedreptate de vedere decâtŭ alŭ limbii statului. Sĕ se pretindă, ca estrasele din registre germane sĕ se admită la judecătorii numai în limba ungurescă. Acésta ar duce la maghiarisarea registrelorŭ şi a comptabilităţii, fiindcă respectivii nu s'arŭ espune periculului unei traducerĭ neautentice şi arŭ căuta sĕ cruţe cheltuelile cu traducerea. O pedecă a maghiarisării comerţului e „Pester Lloyd“, acelŭ diarŭ, care în cercurile comerciale se folosesce la stabilirea transacţiunilorŭ comerciale cu aparenţa autenticităţii şi decĭ ocupă o posiţiă privilegiată. (Aşa e! în stânga şi stânga estremă. Trebue înfiinţatŭ unŭ diarŭ ungurescŭ de felulŭ acesta.“ Aşa a continuatŭ mai departe „neóşulŭ“ ungurŭ Kaas, de origine danezŭ, cu maghiarisarea comerţului mai apelândŭ la „neóşii“ ungurĭ Max Falk dela „Pester Lloyd“, Moritz Wahrmann dela societatea acţionară a acestui diarŭ etc.

SCIRILE DILEI.

Cualificaţiune din limba maghiară. In înţelesulŭ articulului XVIII alŭ legii de maghiarisare din 1879 § 3, învĕţătorii, carĭ au întratŭ în funcţiune dela 1872, precum şi aceia, carĭ şĭ-au procuratŭ testimoniu de cualificaţiune între anii 1872–1881, suntŭ datorĭ a se provedé cu diplomă şi din limba maghiară. Avêndŭ în vedere aceste disposiţiunĭ ale citatului articolŭ de lege, Consistoriulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu provócă pe toţĭ acei învĕţătorĭ aplicaţĭ în funcţiune începêndŭ cu 1872, carĭ până acuma nu s'au provĕdutŭ încă cu diplomă din limba maghiară, ca sĕ se supună esamenului de cualificaţiune înaintea comisiunei institutite la preparandia de statŭ din Székely Keresztur pe terminulŭ de 27 şi 28 Iunie n. a. c. Cererile pentru admitere la facerea acestui esamenŭ se vorŭ adresa la inspectorii regii de şcóle ai comitatelorŭ, la carĭ aparţinŭ respectivii învĕţătorĭ, până inclusive la 15 Iunie st. n. a. c.

***

Niksz dajts. „Arad és Videke“ scrie, că într'o sub-comisiune a senatului şcolarŭ din Aradŭ s'a esprimatŭ, faţă cu prea marea încărcare cu studii în şcóla poporală, pentru „niksz dajts“ şi precum se presupune pe viitorŭ nu se va mai învĕţa limba germană în şcólele comunale. „Ellenzék“ alŭ d-lui Bartha Miklos ia cu mare plăcere scire despre acéstă şovinistică hotărîre.

***

Regele României a primitŭ din partea M. S. Regelui Würtenbergului şi din partea consiliului federalŭ alŭ Elveţiei câte o scrisóre de felicitare, dreptŭ rĕspunsŭ la notificarea ce li s'a făcutŭ, că Principele Ferdinand, nepotŭ alŭ M. S. Regelui, a fostŭ desemnatŭ ca moştenitorŭ presumptivŭ alŭ Corónei şi a primitŭ titlulŭ de Alteţă Regală, Principe alŭ României.

***

Imigraţiunile in America. Unŭ diarŭ americanŭ scrie, că în primele patru lunĭ ale acestui anŭ au imigratŭ în America 86,936 de străinĭ. Nu se scie cum se împarte acestŭ numĕrŭ după naţionalităţĭ, foile ungurescĭ se bucură însĕ, că în primele patru lunĭ ale acestui anŭ numĕrulŭ imigranţilorŭ în America a fostŭ mai micŭ cu 26,433 ca în aceleaşĭ lunĭ din anulŭ trecutŭ.

***

Fulgerŭ cu tone. Se scrie din Eperjes despre o furtună în valea „Szekelö“: Furtuna a atinsŭ, afară de comunele Hethars şi Krivany, şi hotarulŭ dela Orlo. In loculŭ din urmă s'a pututŭ observa unŭ jocŭ caracteristicŭ alŭ fulgerului. Unŭ păstorŭ de oi observă, că se apropiă furtuna şi caută sĕ-şĭ ducă turma acasă. Dér când oile veniră în defileu, îşĭ aşedară capetele unulŭ lângă altulŭ şi rĕmaseră nemişcate în două grupe. Păstorulŭ se adăposti sub unŭ spinişŭ vrêndŭ sĕ aştepte aci trecerea furtunei. Unŭ trecĕtorŭ de asemenea voi sĕ se adăpostéscă sub acelŭ spinişŭ, dér când se apropiă la 30 de paşĭ de elŭ, cădù trăsnetulŭ, trântì pe păstorŭ la pămêntŭ şi omorî 20 de oi. Capulŭ păstorului fù rasŭ de totŭ, pe faţă se află patru dungĭ regulate în forma unei crucĭ maltese; hainele îi rĕmaseră pe partea dréptă a corpului neatinse, ér pe partea stângă fură rupte în sdrenţe. Totŭ aşa de bizare suntŭ şi ranele oilorŭ. Uneia îi e capulŭ despicatŭ în două, alteia îi e găuritŭ, ér mai multora le e pielea de pe capŭ jupuită. Trăsnetulŭ a dispărutŭ în pămêntŭ formândŭ o gaură în formă de pâlniă.

***

Focŭ mare. Din Lembergŭ se scrie, că în Podhajce au arsŭ la 26 Maiu n. mai multe sute de case. Au rĕmasŭ fără adăpostŭ şi fără pâne mai multe mii de persóne. Miseria e cumplită.

O enunciaţiune a Archiducelui Rainer.

In 29 Maiu n. s'a ţinutŭ şedinţa anuală a Academiei imperiale de sciinţe. Au fostŭ de faţă, pe lângă curatorulŭ Academiei Archiducele Rainer, miniştrii Gautsch, Prazak, Zaleski şi alte persóne însemnate.

Archiducele Rainer deschise şedinţa printr'o vorbire, în care făcu următórea enunciaţiune, despre care ni-s'a telegrafiatŭ adĭ:

„....Astfelŭ, domnilorŭ, amŭ desfăşuratŭ érăşĭ în anulŭ espiratŭ acum o activitate scientifică binecuvêntată, precum vedeţĭ din rapórtele ce vi s'au făcutŭ. Durere, trebue sĕ spunemŭ, că acum s'a deschisŭ o luptă în contra luminării şi a progresului, dér sĕ sperămŭ, că acéstă tristă apariţiune va trece în curêndŭ.“ (Mare mişcare.)

Pressa germană austriacă esploatéză acéstă enunciaţiune în contra guvernului susţiindŭ, că e îndreptată în contra acestuia, fiind-că protegéză mişcarea catolicilorŭ, care are de scopŭ sĕ ia învĕmêntulŭ din mânile statului şi sĕ-lŭ trécă în mânile confesiunilorŭ, precum cerea proiectulŭ prinţului Lichtenstein.

„N. fr. Presse“ dice, că vorbele archiducelui vorŭ fi aprobate și primite cu bucuriă în întrega Austriă. Archiducele Rainer e unulŭ din cei mai poporalĭ membri ai casei împĕrătescĭ și de numele lui legă cetățenii amintirea rĕsturnării absolutismului și întemeiării libertății în Austria.

Adunarea gen. a reuniunei femeilorŭ române din comitatulŭ Huniedórei.

Deva, 29 Maiu 1889 st. n.

In 27 Maiu a. c. s'a ținutŭ prima adunare generală constituantă a reuniunei femeilorŭ române din comitatulŭ Huniedórei, întrunindu-se unŭ numĕrŭ prea frumosŭ de dame, chiar din cele mai depărtate puncte ale comitatului.

Adunarea a fostŭ deschisă — în absența dómnei presidente provisorie, Ana Petco, — de dómna vicepresidentă Lucreția Olariu, prin unŭ discursŭ frumosŭ și căldurosŭ, după finirea căruia, bineventândŭ pe cei întrunițĭ, declară adunarea gen. const. de deschisă.

Decursulŭ acestei adunărĭ îmĭ permitŭ onorabile d-le Redactorŭ, a vi-lŭ comunica în următórele:

După ocuparea locului presidialŭ prin dómna vicepreședință, s'au delegatŭ ca notarĭ ad hoc domnii: Petru Drăgits jun. și Constantinŭ Popŭ, ér totŭ conformŭ programei ca membre pentru scrutuniu dómnele: Aurelia Dămianŭ din Bradŭ și Elena Tulea din Huniedóra. Urmândŭ alegerile, ședința s'a suspendatŭ pe 5 minute, după a căroră decursŭ redeschidĕndu-se ședința, s'a propusŭ și au fostŭ aleșĭ cu aclamațiune: presidentă dómna *Ecatarina Drăgits*; vicepreședintă: dómna *Aurelia Dămianŭ*; cassieră: dómna *Susana Csatt*; controloră: d-șóra *Minerva Herbay*; secretarĭ: d-nii Dr. *Alesandru L. Hossu* și *Constantinŭ Popŭ*; bibliotecarŭ și archivarŭ: dlŭ *Petru Drăgits* jun.; membre în comitetŭ au fostŭ alese: dómnele *Lucreția Olariu, Elena Poppŭ H. Longinŭ, Maria Moldovanŭ, Maria Herbay, Valeria Moldovanŭ, Ana Popŭ* n. *Cazanŭ, Luisa Popŭ, Anastasia Moldovanŭ, Teresia Munteanŭ, Elena Tulea* și d-șórele *Vilma Moldovanŭ* și *Letiția Papiu*; membre suplente dómnele: *Ana Pĕcurariu, Maria Popŭ* n. *Ianza, Maria Dima, Ana Dănilă, Aurelia Oprea* și d-șóra: *Veronica Petco*; bărbațĭ de încredere: *Ionŭ Papiu, Ioanŭ Simionașŭ, Franciscŭ Hossu Longinŭ, Alesiu Olariu, George Csatt* și *Petru Drăgits*. —

Astfelŭ, constituindu-se reuniunea definitivŭ, ocupă apoi loculŭ presidialŭ dómna vicepresidentă, *Aurelia Dămianŭ*, fiindu presidenta de nou alesă, Ecaterina Dragits, împedecată a participa.

Conformŭ programei, după aceste presentă fosta casieră provisoriă, dómna *Elena Popŭ H. Longinŭ*, rațiociniile, din carĭ s'a constatatŭ: că reuniunea până acum are: 30 membre fundatóre, 39 membre pe viéță, 72 membre ordinare, și 123 membre și membri ajutătorĭ; cu totulŭ 264 membri; că reuniunea dispune de o avere de aprópe o miiă fl. v. a. apoi obiecte frumóse și de prețŭ.

Pentru revisuirea socotelelorŭ se esmite o comisiune de trei, în persónele dómnelorŭ: *Valeria Moldovanu, Ana Pop*, n. Șandorŭ, și *Elena Tulea*, care aflându tóte socotelile în ordine și în consonanță cu anexele rațiociniilorŭ, face propunerea, prin referinta ei, dómna Elena Tulea, ca: cassierei și controlórei provisoriă sĕ i se dea absolutoriulŭ, și atât acestora, câtŭ și comitetului provisorŭ întregŭ, sĕ i-se voteze mulțumită protocolară pentru zelulŭ și devotamentulŭ desvoltatŭ în interesulŭ reuniunei, ceea ce s'a primitŭ cu aprobare generală.

Conformŭ programei s'a mai esmisŭ și o comisiune de 3 pentru înscrierea membrilorŭ noi și încassarea taxelorŭ ceea ce a resultatŭ unŭ numĕrŭ de membri noi, și unŭ incasso considerabilŭ.

La propunerea dómnei *Elena Popŭ H. Longinŭ* s'a primitŭ, în principiu, ca reuniunea sĕ arangieze la adunarea generală viitóre o esposițiă de lucrurĭ-casnice din totŭ comitatulŭ; cu modalitățile necesare s'a încredințatŭ comitetulŭ.

S'a acceptatŭ mai departe și unŭ formatŭ de sigilŭ propusŭ și elucratŭ de dómna *Lucreția Olariu*, carele acuirat fiindŭ deja, a trecutŭ în proprietatea reuniunei.

Aceste suntŭ succesele materialĭ ale tinerei reuniunĭ; cele moralĭ întrecŭ însĕ tóte așteptările. Se putea observa îndestulirea generală de pe fața celorŭ presențĭ; apoi asigurările date reciprocŭ, că 'șĭ vorŭ nisuì a conlucra în conțelegere și cu mândriă spre ajungerea scopului salutarŭ ce-lŭ are reuniunea, mĕ îndreptățesce a puté asigura pe binevoitorii némului nostru, că în curĕndŭ voi fi în stare a relata despre succesele și mai potențate ale acestei reuniunĭ.

Deé Dumnedeu, ca stăruința nobilă și bunăvoința Românelorŭ din acestŭ comitatŭ estinsŭ sĕ aibă în abundanță efectulŭ doritŭ de totŭ Românulŭ binesimțitorŭ.

Comitetului provisorŭ mulțumită și pe acéstă cale, celorŭ noi aleșĭ le doresce cu sinceritate tăriă și persaveranță. **Unŭ participantŭ.**

Literatură.

In editura „Cancelariei Negruțŭ“ din Gherla (Szamosujvar) au apărutŭ de curĕndŭ următórele opurĭ:

Catechese pentru pruncii școlarĭ din școlele elementare poporale, *Edițiunea II*, scrisă după G. Mey de *Titu Budu*. Formatŭ 8⁰ de 205 pag. Prețulŭ 1 fl. — Catechelese acestea suntŭ scrise pe basa „Credeului“ cu scopulŭ de a deștepta în micii elevĭ credința, speranța și iubirea față cu Dumnedeu. Preoțimea gr. cat. a avutŭ destule ocasiunĭ a se convinge despre valórea internă a scrierilorŭ d-lui Titu Budu. Impregiurarea acésta credemŭ, că va servi spre destulă orientare și în casulŭ de față.

Din trecutulŭ Silvaniei, legendă, de *Victorŭ Russu*. Formatŭ 8⁰ de 169 pag. Prețulŭ 1 fl. — Scrierea acésta este dedicată d-lui Alimpiu Barbulovicĭu` vicariulŭ Silvaniei, și este împărțită în XXV capitule, cuprindĕndŭ pe lângă acestea și o prefață, în care autorulŭ ișĭ esprimă nobila dorință de a face câtŭ mai multŭ cunoscutŭ Românilorŭ noștri trecutulŭ istoricŭ alŭ frumósei Silvanie, care este atâtŭ de bogată în amintirĭ și antichitățĭ romane. In scopulŭ acesta a scrisŭ d-lŭ V. Russu și opulŭ de față, căruia i-a datŭ o îmbrăcăminte poetică, voindŭ ca prin acésta mai ușorŭ sĕ introducă pe cetitorĭ în cunoscința archeologiei nóstre daco-romane.

„Meseriașulŭ Românŭ,“ fóiă pentru învĕțătură și petrecere, întocmită pentru meseriașĭ și toțĭ iubitorii de meserii. Apare în Brașovŭ de 2 orĭ pe lună în mărime de câte o cólă și costă pe anŭ 1 fl. 20 cr., pe ½ anŭ 60 cr.; pentru România pe 3 lunĭ 1 francŭ, pe anŭ 4 francĭ. Editorŭ și Redactorŭ: *Bartolomeiu Baiulescu*, președintele Reuniunei pentru sprijinirea meser. rom. în Brașovŭ. — Nr. 10 dela 15 (27) Maiu cuprinde: Esposiția din Parisŭ; Museele de industriă (conferință de M. Schuster); Invĕțațĭ meserii!; Clădirĭ nouĕ; Foița „Mes. Românŭ“: Meșteșugulŭ, plugŭ de aurŭ. In pădure (poesiă), de Ales. Vlahuță; Feliurite pentru meseriașĭ; Scirĭ economice și industriale; Multe și mĕrunte; Diverse; Recepte folositóre; Glume; Anunțŭ; Tĕrgurile dela 17—31 Maiu.

Modificarea tarifului autonomŭ.

Pentru modificarea tarifului autonomŭ ministrulŭ românŭ de finanțe a depusŭ următorulŭ proiectŭ:

Art. unic. — Taxele dela art. 278, 290, 360 și 317 din tarifulŭ generalŭ al drepturilorŭ de vamă se modifică în modulŭ următorŭ:

Art. 278. — Incălțăminte de totŭ felulŭ, fie din piele, fiă din orĭ-ce felŭ de stofă, pe deplinŭ confecționată orĭ numai croită, afară de încălțămintea dela articolulŭ următorŭ (279), 100 chilograme lei 150.

Art. 290. — Țesăturĭ de lână de o greutate dela 500—700 grame pe metrulŭ pătratŭ, 100 chilgr. lei 100.

Art. 316. — Țesăturĭ de bumbacŭ albe sĕu văpsite într'o singură colóre, prin orĭ ce felŭ de procedeu, — însĕ numai în urma țĕsutului lorŭ, — apretate sĕu nu, fasonate sĕu nu, afară de țesăturile ușóre și de catifelele de bumbacŭ, 100 chilogr. lei 85.

Art. 317. — Țesăturile de bumbacŭ țĕsute din fire văpsite într'una sĕu mai multe colori, țesăturĭ de bumbacŭ tipărite, catifele de bumbacŭ, 100 chilogr. lei 100.

Motivele, care au îndemnatŭ pe guvernulŭ românŭ a propune aceste modificărĭ, suntŭ: Mărfurile austriace de felulŭ acesta, fiindcă erau supuse la marĭ taxe vamale (600 lei de 100 chilogr. încălțăminte), când intrau în România, erau importate mai întâiu în Elveția și Olanda, care au cu România cele mai favorabile convențiunĭ, apoi din aceste state se importau în România ca mărfurĭ elvețiene și olandeze, pentru care se plătea vamă mică. Prin modificarea tarifului însĕ, aceste mărfurĭ se vorŭ puté importa directŭ din Austria în România, resultândŭ pentru fisculŭ românŭ unŭ venitŭ de 2—300 mii lei.

„Românulŭ“ și alte diare au protestatŭ în contra acestei modificărĭ, care póte ucide industria națională română de felulŭ celei de mai susŭ. De asemenea a protestatŭ camera de comerțŭ din Bucurescĭ unanimŭ în contra proiectului guvernului. Se aștéptă și hotărîrile celorlalte camere din țéră în astă privință.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Viena, 31 Maiu. Enunciarea forte importantă a Archiducelui Rainer s'a făcutŭ cu cunoscința de mai nainte a Maiestății Sale.

Londra, 31 Maiu. In camera comunelorŭ declară Fergusson, că apropiata visită a împĕratului germanŭ în Londra are unŭ caracterŭ privatŭ.

Bucurescĭ, 31 Maiu. Senatulŭ a primitŭ cu 66 contra 16 voturĭ proiectulŭ de lege, prin care se acordă 15 milióne lei pentru fortificațiunĭ.

Belgradŭ, 31 Maiu. Pe temeiulŭ resultatelorŭ cercetării din incidentulŭ exceselorŭ întêmplate, au fostŭ pușĭ în arestŭ preventivŭ vr'o sută de persóne, între carĭ și Garașanin. — Exmitropolitulŭ Mihailŭ sosesce la nopte. Ora sosirei e ținută secretŭ, spre a se evita grămădirĭ de poporŭ.

DIVERSE.

Totalitatea căilorŭ ferate. La finea anului 1888 lungimea totală a căilorŭ ferate pe globŭ atingea cifra de 537,000 chilometri. Tóte aceste linii ferate se evaluéză a costa dela 12 până la 15 miliarde francĭ, ceea ce presentă aprópe a decea parte din averea totală a națiunilorŭ civilisate și a patra parte din capitalulŭ lorŭ plasatŭ. Statisticii au calculatŭ chiar, că stoculŭ monedelorŭ întregei lumĭ, — aurŭ, argintŭ și hârtie, — nu ar ajunge a se cumpăra aceste căi ferate.

Cĕrcănŭ în jurulŭ lunei. Inelulŭ sĕu cerculŭ, ce se arétă une-orĭ în giurulŭ lunei, are numirea generală de cĕrcănŭ. Cum-că aparența lui însĕmnă plóiă se póte esplica din legile naturalĭ și nu e numai una superstițiune. Cĕrcănulŭ apare, când curentele de aerŭ ecuatorialŭ, ce nĕvălesce de către sud-vestŭ, vine în atingere și se amestecă cu curentele de aerŭ ploarŭ, mai rece; prin acésta micșorându-i-se temperatura, vaporii i-se condenséză, obducŭ ceriulŭ și cu acésta și disculŭ lunei cu unŭ învĕlișŭ norosŭ egalŭ. Radele de lumină, ce străbatŭ prin acestŭ învĕlișŭ norosŭ, provócă în urma legilorŭ de fracțiune a luminei, fenomenulŭ numitŭ „cercănŭ în giurulŭ lumei.“ Vaporii de apă condensându-se forméză norĭ, din carĭ după apărerea fenomenului, la douĕ trei dile și póte urma plóiă, dér nu totdéuna, intervenindŭ alțĭ agențĭ, carĭ alungă plóia. — „Fóia bis. și scol.“

Rĕsbunarea rĕndunelelorŭ. Societatea zoologică francesă a anunțatŭ guvernului, că este amenințată de-o calamitate ornitologică. Se pare adecă, că rĕndunelele s'ar fi hotărîtŭ seriosŭ a nu mai merde peste véră în Francia. Negustuositatea cărnii lorŭ le scutesce de urmărirea bucătarilorŭ, ér superstițiă în favórea lorŭ le apĕră cuiburile. Modistele însĕ, carĭ folosescŭ păserelele acestea pentru înfrumsețarea pălăriilorŭ, au inventatŭ o stratagemă contra lorŭ, pe care acestea se pare că au observat'o. Departamentulŭ dela gurile Rhonei este unulŭ dintre principalele locurĭ de debarcare pentru rĕndunelele, carĭ vinŭ din Africa. D'a lungulŭ țĕrmurului suntŭ aicĭ aședate unŭ felŭ de mașine compuse din droturĭ, carĭ stau în legătură cu baterii electrice cu a căroră ajutorŭ se omóră sute de rĕndunele. Când adecă paserile, obosite din sborulŭ de peste mare, se lasă pe droturĭ, numai decâtŭ cadŭ mórte la pămĕntŭ. Corpurile lorŭ se prepară apoi pentru modiste și corfe marĭ cu mii de păserele se îndréptă spre Parisŭ. Așa s'a întêmplatŭ acum de mai mulțĭ anĭ, dér în ăst-anŭ s'a observatŭ, că rĕndunelele n'au mai debarc tŭ la gurile Rhonei, ci s'au dusŭ mai departe spre ostŭ, aședĕndu-se în numĕrŭ mai mare, ca de comunŭ, în celelalte părțĭ ale Europei. Există ținuturĭ, dice societatea zoologică în petițiunea ei, în carĭ mai nainte rĕndunelele erau forte numĕróse, ér astădĭ suntŭ cu totulŭ părăsite, deși nutremĕntŭ pentru ele, musce și alte insecte, se află în abundanță.

Cursulŭ piețci Brașovŭ

din 27 Maiu st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.37	Vĕnd.	9.42
Argintŭ românescŭ -	„	9.35	„	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.40	„	9.42
Lire turcescĭ - - -	„	10.58	„	10.62
Imperialĭ - - - -	„	9.58	„	9.62
Galbinĭ .	„	5.50	„	5.58
Scris. fonc. „Albina“ 6⁰/₀	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5⁰/₀	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	125.	„	126.
Discontulŭ - - - -	6½—8⁰/₀ pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Maiu st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4⁰/₀ - - - - - - -	101.70
Renta de hârtiă 5⁰/₀ - - - - - - -	96.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	142.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	113.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.10
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.10
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	105.10
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.10
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.10
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.80
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	142.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - -	127.70
Renta de hârtiă austriacă - - - -	85.45
Renta de argintŭ austriacă - - - -	85.70
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	109.35
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	144.—
Acțiunile băncei austro-ungare - -	904.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	314.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	306.—
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	5.61
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.42½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	58.—
Londra 10 Livressterlinge - - - -	118.65

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei“, precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Nr. 5135--1889.

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopulŭ predărei lucrărilorŭ construirei unui canalŭ s.bteranŭ pentru scurgerea apei în strada aurarilorŭ, dela marginea de josŭ a casei proviantului pănă la marginea de susŭ a realităței Nr. 518*b* în strada Căldărarilorŭ, mai departe spre scopulŭ construirei unui asemenea canalŭ, începêndŭ dela reservoirulŭ de nomolŭ din parculŭ dinaintea stradei Căldărarilorŭ pănă la îmbucătura canalului de scurgere în canalulŭ deschisŭ din susŭ de cimitirulŭ rom. cat. în Bluměna, se va ținea *Joi în 13 Iunie a. c. după prânḑŭ la 3 óre* o pertractare scripturistică de oferte.

Se învită decĭ antreprenorii, ca sĕ 'șĭ aștérnă pănă în 13 Iunie a. c. înainte de prânḑŭ 12 óre, economului orășenescŭ Ernst Hintz referitórele oferte sigilate, carĭ pe lângă conținerea unui timbru de 50 cr. și a dechiarațiunei cumcă oferentului 'i suntŭ cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supunŭ lorŭ fără vr'o condițiune, au de a conținea unŭ vadiu de 100 fl. v. a.

Totdeodată se aduce spre sciință, cumcă planulŭ și preliminarulŭ de spese precum și condițiunile de oferte și acele contractuale se potŭ examina pănă în ḑiua pertractărei de oferte la oficiolatulŭ orășenescŭ economicŭ și că construirea canalului pentru scurgere are sĕ se efectueze séu în betonŭ séu în sulinare de lutŭ arsŭ.

Brașovŭ, în 26 Maiu 1889.

43,3=1 **Magistratulŭ orășenescŭ.**

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 oră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Brașovŭ la *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după améḑĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S Georgĭ]: 1 oră 30 minute nóptea..
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de améḑĭ
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.

Mersulŭ trenurilorŭ
pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenu accelleratu	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladany	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădeșel			4.58	6.38
Cluşiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișóra	5.45			3.59
Hașfaleu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișu	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu acceleratŭ	Trenu mixt	Trenu omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișu			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfaleu	8.36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașŭ	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușŭ	1.51		1.47	
Aiudu	2.18		2.08	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelu	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșu	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladany	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Berzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotŭ		11.39	12.—
Vințulu de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicĭca	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Bêrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșenĭ	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóră	9.16

Mureșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Mureșŭ-Ludoșu	4.40
Țagŭ-Budatelecu	8.02
Bistrița	——

Bistrița-Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	——
Țagŭ-Budatelecŭ	9.41
Mureșŭ-Ludoșŭ	1.11

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.29	4.35
Șeica mare	3.02	5.06
Lómneșŭ	3.46	5.45
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneșŭ	9.45	10.50
Șeica mare	10.20	11.20
Copșa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	11.50

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.